

В статье авторы пытаются объяснить причины и следствия неудач, материальных и духовных потерь, здоровья и бизнеса деловыми людьми, в случае невыполнения ими Космических законов и требований.

Одержано 11.01.12

УДК 336.143 (477)

Ю.І. Чорнокнижна, ст. гр. ФК–11МБ, Т.М. Котенко, доц., канд. екон. наук
Кіровоградський національний технічний університет

Проблемні питання фінансування галузі охорони здоров'я

В статті розкривається актуальність та необхідність проведення реформ системи охорони здоров'я. Реформа системи охорони здоров'я передбачає, перш за все, зміну механізмів фінансування медицини. Відповідно до Конституції України та Основ законодавства України про охорону здоров'я визначено принципи фінансування системи охорони здоров'я України, правові, організаційні і фінансові засади та механізми обов'язкового соціального медичного страхування в Україні.

медичне страхування, фінансове забезпечення, охорона здоров'я

На всіх етапах свого розвитку держава приділяє значну увагу розвитку соціальної сфери, включаючи охорону здоров'я. Фінансовий стан країни є індикатором фізичного розвитку її населення тому надзвичайно важливо досліджувати всі напрямки його забезпечення. Відомо, що видатки на охорону здоров'я є продуктивними та позитивно впливають на економічний розвиток держави. Впровадження ефективних механізмів фінансування - це важлива складова процесу реорганізації системи охорони здоров'я, яка передбачає низку кардинальних змін в цій галузі. Саме тому вибрана тема статті є актуальною.

Аналіз останніх досліджень та спеціальної економічної літератури, у якій, започатковано розв'язання проблеми фінансування галузі охорони здоров'я, підтверджує, що стан системи охорони здоров'я безсумнівно вимагає негайних заходів щодо її реформування. Дослідженню питань фінансового забезпечення та використання ресурсів у галузі охорони здоров'я присвячені праці українських учених: О. Голяченка, В. Євсєєва, В. Пономаренка, В. Черненка, В. Москаленка, В. Журавля, В. Лехан, М. Вовк, М. Жданової, А. Немченко, В. Рудого, О. Галацана та ін. Більшість з них розглядає процеси фінансування галузі переважно на регіональному рівні з урахуванням як внутрішніх, так і зовнішніх впливів та суперечностей. Однак у науковій літературі, на жаль, бракує сталих поглядів, що поєднують поняття державного управління та управління фінансовим забезпеченням галузі охорони здоров'я [2, с. 68].

Основи законодавства України про охорону здоров'я проголошують, що фінансування цієї сфери в Україні здійснюється за рахунок державного та місцевих бюджетів, благодійних фондів та будь-яких інших джерел, не заборонених законодавством. За рахунок бюджетних коштів фінансуються загальнодоступні для населення заклади охорони здоров'я. Всі громадські заклади охорони здоров'я є

бюджетними організаціями, тому фінансуються або з державного бюджету - державні й відомчі заклади (підпорядковані міністерствам і відомствам), або з місцевого - комунальні заклади (підпорядковані органам місцевої влади і місцевого самоврядування).

На сьогоднішній день в Україні виділяють такі основні проблеми у системі фінансування галузі охорони здоров'я:

- відсутність визначеного законодавством і нормативно-правовими актами чіткого переліку медичної допомоги, що повинна надаватися у державних і комунальних закладах охорони здоров'я безкоштовно на кожному рівні надання медичної допомоги та при відповідному стані фінансування цих закладів;
- недостатнє фінансування галузі охорони здоров'я, яке проявляється, крім усього, ще й значними особистими видатками громадян на медичні послуги;
- відсутність зв'язків між фінансуванням державних і комунальних закладів охорони здоров'я і кінцевими результатами їх роботи;
- фінансування лікувально-профілактичних закладів різного рівня з бюджетів різного рівня, що додатково ускладнює координацію надання допомоги [4, с. 101].

З метою подолання недофінансування наприкінці 90-х років була запропонована ідея багатоканального фінансування охорони здоров'я в Україні. Багатоканальне (багато джерельне) фінансування - термін, який використовується у літературі та означає використання багатьох каналів (джерел) для фінансування надання медичних послуг, зокрема в системі державної охорони здоров'я. Аналіз літературних джерел свідчить, що в Україні за останні роки ідея багатоканального фінансування охорони здоров'я мала розвиток у наукових працях В. Лежана, В. Загороднього, В. Рудого, Н. Солоненко та ін., водночас деякі автори, зокрема О. Голяченко виступали проти впровадження багатоканального фінансування, мотивуючи це тим, що держава, відповідно до Конституції зобов'язана забезпечити повноцінне фінансування. Крім цього, критикувалися, і окремі джерела фінансування охорони здоров'я [1, с. 65].

Багато вітчизняних науковців і практиків пропонують ввести систему медичного страхування для покращення фінансування охорони здоров'я. Вони здебільшого одностайні щодо впровадження даної системи в Україні, а щодо форми страхової медицини і термінів її впровадження думки розбігаються. Одні вважають, що в Україні терміново слід провести реформу соціального страхування з введення системи державного обов'язкового медичного страхування, причому за системи страхової медицини більшість медичних закладів зароблятимуть кошти на своє утримання і працюватимуть на повному самофінансуванні, за винятком окремого переліку закладів, які й надалі фінансуватимуться з бюджету. На думку В. Куценка, Л. Богуша, дійовим засобом розв'язання існуючих проблем у сфері охорони здоров'я могло б стати поступове запровадження страхової медицини і активне залучення позабюджетних коштів (за рахунок надання законодавчо визначеного переліку платних послуг, здавання в оренду основних фондів, непрофільної діяльності, благодійних коштів тощо), тобто перехід до бюджетно-страхової форми фінансування [5, с. 147].

Вірним шляхом виходу охорони здоров'я України з глибокої економічної кризи є впровадження медичного страхування. Перебудова економіки охорони здоров'я повинна починатися, перш за все, з укріплення фінансової основи галузі, із зміни загальної системи фінансування, що передбачає обов'язковий відхід від бюджетної системи фінансування до змішаної бюджетно-страхової системи, що фінансується при активній участі підприємств, установ, організацій різних форм власності з елементами добровільного медичного страхування населення. В цих умовах медичне страхування повинно поділятися на три рівні:

- перший рівень: виділення коштів з бюджету на надання мінімальних медичних послуг;
- другий рівень: визначення Міністерством охорони здоров'я України переліку хвороб, які будуть лікуватися за рахунок бюджетних коштів;
- третій рівень: комерційне страхування, яке передбачає отримання медичних послуг через систему медичного страхування у страхових організаціях [3, с.41].

Отже, доцільно підтримувати ініціативи по впровадженню різних моделей медичного страхування, що дозволить накопичити необхідний досвід впровадження змішаної системи медичного страхування, за якої страхові внески сплачують держава, роботодавці та громадяни, яка повинна забезпечити рівність і доступність медичних послуг достатньо високої якості для всіх громадян. Суспільство і держава, відповідальні за рівень здоров'я і збереження генофонду України, забезпечують пріоритетність охорони здоров'я, поліпшення умов праці, навчання, побуту і відпочинку населення, розв'язання екологічних проблем, удосконалення медичної допомоги і пропаганди здорового способу життя.

Список літератури

1. Зеленевиц В.О. Шляхи вдосконалення фінансування охорони здоров'я в Україні / Електроний ресурс <http://intkonf.org/zelenovich-vo-shlyahi>
2. Виноградов О.В. Державне управління багатоканальним фінансуванням закладів охорони здоров'я // Статистика України. - 2006. - №2. - с. 65-67.
3. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» // Закон від 19.11.1992 № 2801-ХІІ
4. Надюк З.О. Ринок медичних послуг: роль держави у фінансуванні системи охорони здоров'я України // Державне управління. - 2008. - №4 с. 100-103
5. http://www.moz.gov.ua/ua/portal/lyst_20111108_0.html
6. Проект Закону України «Про фінансування охорони здоров'я та обов'язкове соціальне медичне страхування в Україні» http://pravomed.dn.ua/zakono_proekt_reforma.

Ю. Чернокнижная, Т. Котенко

Проблемные вопросы финансирования отрасли охраны здоровья

В статье раскрывается актуальность и необходимость проведения реформ системы охраны здоровья. Реформа системы охраны здоровья предусматривает, прежде всего, смену механизмов финансирования медицины. В соответствии с Конституцией и Основ законодательства Украины об охране здоровья определены: принципы финансирования системы охраны здоровья Украины, правовые, организационные и финансовые основы и механизмы обязательного социального медицинского страхования в Украине.

U. Chernoknignaya, T. Kotenko

Problem questions of financing of the industry of health

The article reveals the relevance and necessity of reform of health care systems. The reform of the health system, provides, first of all, the change of the mechanisms of financing of medicine. In accordance with the Constitution and the principles of legislation of Ukraine on health protection are: the principles of financing of the system of health protection of Ukraine, the legal, organizational and financial framework and the mechanisms of compulsory social health insurance in Ukraine.

Одержано 27.02.12